

27. 6. 2024

Veźměte, prosĭme, na vědomĭ, Źe text ělĀnku odpovĭdĀ platně prĀvnĭ ůpravě ke dni publikace.

SrĀŹka ze mzdy - je sprĀvně nastavenĀ?

Postavenĭ věřitelů a dluŹnĭků musĭ bŷt vyrovnaně

Poslaneckou sněmovnou prořla novela insolveněnĭho zĀkona a teď uŹ je v SenĀtu, kterŷ ji bude projednĀvat na poĀtĀtku ěervence. Je to novela, kterĀ je pŕedmětem diskuzĭ jak mezi odbornou veřejností, tak je ěasto i pŕedmětem mediĀlnĭch komentĀřů. Jedna z oblastĭ, kterě se dotŷkĀ, jsou i srĀŹky ze mzdy. O rozhovor jsme proto poŹĀdali prezidenta Exekutorskě komory Jana Mlynarěĭka.

Proĉ okolo novely insolveněnĭho zĀkona panujĭ takově diskuze?

Z pohledu soudnĭch exekucĭ se jednĀ prĀvě o model srĀŹky ze mzdy nebo jiněho způsobu naplňovĀnĭ oprĀvněnĭch nĀroků věřitelů a zĀroveň způsobu, kterŷ vytvoŕĭ podmĭnky pro důstojně a stabilnĭ splĀcenĭ dluhů ze strany povinnĭch.

Novela insolveněnĭho zĀkona upravuje dobu oddluŹenĭ. Ta byla zkrĀcena z 5 na 3 roky jak pro podnikatele, tak i běŹně fyzickě osoby – spotŕebitele. To vyvolĀvĀ pocit nejistoty mezi věřiteli, protoŹe je to dalřĭ krok, kterŷ posiluje pozici povinnĭch. Věřitel totiŹ v systěmu oddluŹenĭ pŕijde o drtivou větřinu svĭch pohledĀvek, a u dluŹnĭků, kterĭ by byli schopnĭ splĀcet 5 let, by to znamenalo alespoň nějakou ůhradu dluhu. Ale k tomu prĀvě kvůli zkrĀcenĭ doby oddluŹenĭ nedojde. My podporujeme 3letou dobu oddluŹenĭ pouze ve vŷjimeěnĭch pŕĭpadech, jako je tĭŹivĀ situace dluŹnĭka. V jinĭch pŕĭpadech zkrĀcenĭ doby oddluŹenĭ nedĀvĀ smysl.

Jakě změny jste jako ExekutorskĀ komora navrhovali Poslaneckě sněmovně?

ExekutorskĀ komora nepŕedklĀdala vlastnĭ nĀvrh. PŕĭklĀněla se k nĀvrhu Asociace věřitelů. Jednalo se o model srĀŹky ze mzdy, kdy by se povinněmu z ěistě mzdy vŷdy nejprve odeětla ěĀstka ve vŷĭ 10 % z minimĀlnĭ mzdy. To by znamenalo, Źe ěĀstka ve vŷĭ 1 890 Kĉ (podle letořnĭ minimĀlnĭ mzdy) by se srazila vŷdy a řla by na ůhrady pohledĀvek věřitelů. A ze zbŷvajĭcĭ ěistě mzdy by byla provedena standardnĭ srĀŹka. NĀvrh by dopadl na vřechny povinně, ale pŕedevřĭm by se tŷkal osob s niŹřĭmi pŕĭjmy nebo vysokou nezabavitelnou ěĀstkou, kterŷm podle souěasně zĀkonně ůpravy nenĭ srĀŹeno nic, nebo velmi mĀlo. I kdŷ jsme měli urěitě vŷhrady k nĀvrhu Asociace věřitelů, stĀl na obdobnĭch pŕĭstupech, kterě Komora dlouhodobě prosazuje.

A proĉ je vůbec potŕeba změna ve srĀŹkĀch ze mzdy?

Jak soudnĭ exekutoŕi, tak insolveněnĭ sprĀvcĭ a soudci se shodnou na tom, Źe srĀŹky ze mzdy patŕĭ k nejefektivnějřĭm nĀstrojům vymĀhĀnĭ. Nechceme provĀdět exekuce prodejem movitěho a nemovitěho majetku. Takovŷ pŕĭstup mĀ velice ěasto negativnĭ dopad nejenom na dluŹnĭka, ale takě na jeho rodinu věetně dětĭ. SrĀŹky ze mzdy jsou tak tĭm klĭěovŷm prvkem, kterŷ můŹe prospět jak věřitelů, tak i dluŹnĭků samotnŷm.

A teď k důvodům, proĉ souěasně nastavenĭ neumoŹňuje srĀŹet ze mzdy ěĀstku, kterĀ by vedla

alespoň k částečnému uspokojení vymáhaných dluhů. V posledních letech byla tzv. nezabavitelná částka navýšená několikrát, někdy i vícekrát během jednoho roku. V současné době dosahuje základní nezabavitelná částka na jednoho bezdětného a svobodného dlužníka 12 705 korun. Takových dlužníků ale moc není. Má-li dlužník třeba manželku a dvě děti, pak jeho nezabavitelná částka činí více než 22 tisíc korun. A pokud povinný nedosáhne nad tuto měsíční částku, není provedena žádná srážka a dlužník tak neplatí žádné ze svých závazků.

Takový přístup dával smysl v době covidové pandemie a následně v době energetické krize, ale když tyto extrémní skutečnosti pominuly, doporučujeme nastavit podmínky, kdy je možné srážet ze mzdy takovou částku, která uspokojí alespoň základní oprávněné nároky věřitelů, především u přednostních pohledávek.

A v současné době tedy již předkládáte nějaký návrh?

V rámci úpravy bylo u srážek ze mzdy pouze přijato, že se dlužníkům, kteří nedluží na výživném, bude srážet stejným způsobem a ve stejné výši jako v oddlužení, a to z toho důvodu, aby dlužníci byli motivováni ke vstupu do oddlužení. Nicméně i v oddlužení je aktuální výtěžnost srážek ze mzdy minimální. Proto jako exekutoři přicházíme s vlastním návrhem.

Jeho podstata je založená na modelu tzv. dorovnání na minimální srážku. Znamená to, že u dlužníků, u kterých jsou srážky prováděny v rozumné míře, nedojde k jejich zvýšení. A v případě, že příjem dlužníka neumožní provést standardní srážku z čisté mzdy dorovná se výše srážky na stanovenou minimální srážku. Proto celý systém označujeme jako dorovnání na minimální srážku. Považujeme za vhodné, aby byla prováděna srážka ze mzdy i u dlužníků, kteří obvykle záměrně vykazují čistou mzdu na takové úrovni, aby u nich ke srážce nedocházelo.

Model dorovnání na minimální srážku bude uspokojovat primárně pohledávky na úhradu výživného nebo na náhradu škody způsobené trestním činem, případně i pohledávky státu. Až následně by byly uhrazeny pohledávky ostatních věřitelů. Systém samozřejmě zohledňuje i sociálně slabší skupiny obyvatel, tedy starobní důchodce a invalidy, u kterých by docházelo k dorovnání pouze do výše poloviny minimální srážky.

Proč si myslíte, že je tento navržený model správný a že přinese pozitivní dopady jak věřitelům, tak dlužníkům?

Především v základní rovině systém dorovnání na minimální srážku nastavuje spravedlivé podmínky pro vymáhání pohledávek věřitelů a na druhé straně nastavuje model pro dlužníky, kteří mohou dostat svým závazkům důstojně.

Zároveň navržený systém povede k rychlejší úhradě pohledávek na výživném a u přednostních pohledávek. Je to tedy systém, který vytváří pozitivní podmínky pro úhradu alimentů u samoživitelů a nebude je přivádět do složitých životních podmínek či případně i do druhotné platební neschopnosti jenom z toho důvodu, že zákon nastavuje takové podmínky, které umožňují vyhýbání se závazkům.

Má šanci váš návrh uspět?

Určitě se do budoucna díváme optimisticky, protože věříme, že primárním zájmem zákonodárců je vytvářet takové podmínky, které posilují důvěru veřejnosti v právní stát. A také věříme, že je primární snahou budovat spravedlivé podmínky pro všechny obyvatele. Pozice věřitele a dlužníka musí být v rovnováze. Určitě tu je prostor i pro další zákonné úpravy, které nastaví takové podmínky, aby se i lidé, jejichž finanční gramotnost není na dostatečné výši, nestávali oběťmi nebankovního systému. Tady vidíme významnou roli neziskového sektoru, regulačních orgánů, zákonodárců, ale i médií.

Je nutné si uvědomit, že soudní exekutoři jsou až na konci celého řetězce a nelze zaměřovat důsledek a příčinu a hledat viníka tam, kde není. Jsme otevření diskutovat o těchto tématech i s neziskovým sektorem, pokud bude k tematice přistupovat zodpovědně a bude hledat cesty, jak situaci zlepšit.

Co to pro vás bude znamenat, když váš návrh neprojde a novela zůstane v současné podobě?

Soudní exekutoři postupují vždy v souladu se zákonem. Pokud nebude zodpovědně nastavený systém srážky ze mzdy, bude to mít primárně dopad na oprávněné a povinné. Jejich vztah není v současnosti nastavený spravedlivě a rovnoprávně. Tuto nerovnováhu budou muset následně řešit opět zákonodárci, protože jiná než legislativní úprava, není možná.

Je třeba mít na paměti, že srážky ze mzdy jsou pro povinné jedním z nejpohodlnějších a přitom systémově nejefektivnějším způsobem provedení exekuce. Nelze-li srážky provádět, jako to vidíme dnes, jsou soudní exekutoři ze zákona nuceni přistupovat k invazivnější a pro povinné a jejich rodiny bolestivějším způsobům provedení exekuce, a to například prodávat jejich movité a nemovité věci. Oprávnění se také mnohem později dostanou ke svým vymáhaným pohledávkám a mnohdy vůbec, protože většina povinných nemovitou věcí ani nedisponuje. Považujeme proto za snazší a vhodnější, aby bylo možné efektivně provádět srážky ze mzdy, které povinné a jejich rodinu zatěžují zcela minimálně.

A jaký je vývoj počtu exekucí a osob v exekucích za poslední období?

Z dat Centrální evidence exekucí, kterou spravuje Exekutorská komora, která jsou dostupná široké veřejnosti, vyplývá, že dochází k setrvalému trendu v poklesu počtu exekučních řízení. V loňském roce byly vedeny 4 miliony exekučních řízení. Oproti předcházejícímu roku 2022 došlo k dnešnímu dni k poklesu o více než 400 tisíc řízení. Za stejné období došlo k poklesu i u počtu povinných, a to o více než 30 tisíc osob.

Na tato data je však vhodné se podívat komplexně i s vazbou na probíhající či ukončená insolvenční řízení, kvůli kterým nelze velkou část exekučních řízení provádět. Z tohoto pohledu je aktivně vedeno exekuční řízení pouze vůči asi 550 tisícům dlužníků, protože insolvence se dotýká více než 580 tisíců exekučních řízení. Celkově tak počet aktivních exekučních řízení podle našich dat klesl pod 4 miliony.

Další články:

- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě – zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnícké osobě](#)

- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)